

На бољему путу

Односи између Црне Горе и Србије, ове двије слободне братске земље, очевидно се поправљају. Оштре несугласице, које су у прошледије вријеме међу нама изникле, а без којих смо могли бити, нагло нестају и боља увиђавност осваја духове тамо, од које стране највише зависе добри и братски односи. Колико смо ми за то братство одушевљени, може се видјети из тога, што грабимо сваку прилику и сваки ма и најскромнији знак пажње, указане Црној Гори, да заборавимо и збришемо што нас је увриједило, да премостимо навалично ископани јаз међу нама и да пружимо руке братској Србији. С похвалном увиђавношћу влада Краљевине Србије уклонила је узроке, који су стално на нашем раздору радили, и тиме је дала доказа да је ријешена да на бољи пут изведе наше узајамне односе, толико потребне у времену кад српско питање постаје у неку руку питање европско. Неки биоградски листови замјерили су јој што је тако урадила, налазећи да су лична питања неколицине заблудјелих синова преча од великих циљева националних, а „Самоуправа“, орган владе Краљевине Србије одговара им врло разложно и ми тај чланак овдје у цијелости доносимо. Натпис му је

„Право Азила“:

„Право азила, поштовано код свих културних народа, то је право које потиче из обзира хуманости према људима, које из политичких разлога гоне у њиховој отаџбини, и који су принуђени у туђим земљама тражити склоништа својем животу и опстанку. Обзир држава према томе праву, истовјетни су са обзирима гостопримства код приватних појединаца.

Са свим је погрешно, дакле, мислити, да појединци, који уживају право азила у појединим државама, имају, тим самим, право да раде све што им се свиди, као год што је погрешно мислити, да је госту, у туђој кући, све допуштено. Може бити домаћина, који од госта могу све претрпјети, али, логично говорећи, они то нијесу дужни. У разумијевању својих дужности у погледу права азила, поучно ће бити да наведемо два конкретна случаја.

Швајцарска је, без сваке сумње, земља хуманости и слободе, али и земља реда и закона. У њој налазе широко гостопримство политички прогоњени људи из свих земаља. Али, када су руске нихилисте почеле радити противу рускога цара, швајцарска влада отказала им је гостопримство и протјерала их из Швајцарске.

Француска, тако исто, указује широко гостопримство свим политичким гоњеним људима, али под

погодбом, да се владају мирно, и по законским прописима. Када су, поводом стрељања Ферерова, шпански емигранти почели правити демонстрације по Паризу, полуслужбени лист француске владе, „Temps“, оштро их је прекорио, и ставио им у изглед отказ францускога гостопримства, јер се у Француској није могло трпјети да људи, који у њој уживају право азила, ремете њене добре односе са сусједном Шпанијом. Па, и ако је, поводом Ферерове смрти, свијет био силно узбуђен, нико у Паризу није замјерио „Temps“-у на онаквом писању.

Црногорска емиграција, изгледа као да није потпуно правилно схватила смисао и значај права азила. Држањем и радом бар неколицине од њених чланова, она је, шта више, показала да не води довољно рачуна о жељи Владе у Србији, да, у интересу нашега племена, што бољи и што усрднији одношаји постоје између двију једнаких слободних српских земаља, Србије и Црне Горе. Пошто је у Србији нашла право братско гостопримство, она је промислила да она створи за себе бугу, која ће бити пуно дано и без опасности, међи да настави борбу противу владавине режима у Црној Гори. Она је основала у томе циљу и свој лист, почела приређивати демонстрације, и ухватив везу са појединим листовима, она је на Цетињу изазвала противу Србије оптужбу због нелојалног мијешања у унутрашње послове Црне Горе, и тим поводом ставила у изглед прекид дипломатских односа између Црне Горе и Србије.

Влада краљевине Србије, у самоме парламенту, одсудно и категорички, оградиле се од те оптужбе. То ипак није било у стању да са свим изглади мучан утисак, који је на Цетињу изазвало дражење неколих црногорских емиграната у Србији. Влада је, поред тога, у једноме полуслужбеноме комуникеу, доставила до знања црногорским емигрантима, да она не може допустити да људи, коју уживају у Србији гостопримство, на посредан начин, врше утицај на политику државну, и да кваре са Црном Гором односе, које траже највише интереси нашега племена, искрена тежња Владе, и здрава савијест народа у Србији.

Та опомена није довољно дјествовала на све црногорске емигранте, и Влада Краљевине Србије тиме је доведена пред тешку и немилу, али и озбиљну дилему: или да допусти да дође до прекида односа међу двијема братским земљама, или да, и противу своје жеље, изађе на сусрет захтјевима о уклањању црногорских емиграната из Србије. Њен је избор био тежак, али га је морала учинити,

и учинила га је у интересу српског племена.

*

Поједини наши листови као да нагињу осуди наше Владе због тога корака, и сугерују омладини идеју, да тим поводом приреди један протестни митинг. Ти листови заборављају, да су баш они, у правилно схваћеном интересу нашег племена, тражили од Владе што боље односе са Црном Гором. Такви односи били би апсолутно немогући, ако би Влада, и послје озбиљних опомена које је учинила и даље трпјела, да црногорска емиграција злоупотребава указано јој гостопримство. Она ће дубоко жалити ако омладина, заведена погрешно схваћеним хуманим обзирима, пренагљено изрекче осуду њезину раду, тражећи од ње двије контрадикторне ствари: усрдне односе са Црном Гором, и трљене акције, која иде противу таквих односа. Влада ће, у сваком случају, остати на својој дужности, коју јој одређују високи интереси нашега племена, уверења да ће свјесна омладина разумјети њен тежак положај и њене велике дужности, и да она неће тумачити криво. Буде ли ипак и противно, Влада ће остати у уверењу, да је својим испуњавањем своје дужности, и спокојно ће чекати оно вријеме, када се свакога дана садашња омладина, увјерити, да је била на кривоме путу, када је пренагљено судила, и да није радила у духу српских интереса.

Од интереса је додирнути још један детаљ.

На овај садашњи корак српске Владе нарочиту повику диже, то јест брани демократске тежње црногорских емиграната у Србији, баш онај лист, који се, у својој Отаџбини, најциничније руга свакој демократској установи. Тај лист широм је отворио своје ступце неколицини црногорских емиграната, примао од њих, па и сам измишљао, најружније погрде противу Владаоца Црне Горе и режима у њој. Тај је лист стално и систематски тровао односе између Србије и Црне Горе, радећи отворено, као и у другим приликама, противу животних интереса српскога племена. Он се, и у овој прилици, највише буну противу корака српске Владе, јер тај корак иде противу његове неспрске акције.

* * *

Дотле „Самоуправа“. Што се судбине емиграната тиче, далеко смо од тога да се разумијемо што је тако. Боље би било да нијесу довели ствар дотле. Али кад им је већ суђено да друкчије не могу стећи памети, нека их нека греде по путу којим су пошли. Свакоме је путу крај, па ће бити и овоме њиховом, а кад стеку памети, знаће шта им

ваља чинити. Свакојако мораће остати у Јерихону док им не нарасте брада, то јест, докле не допузе под крст и не помоле се Богу искрено и покајнички.

Страна Политика

Нова странка у Угарској — Састанак грофа Ерентала и њемачког канцелара — Борба Чеха и Нијемаца — Метежи у Грчкој — Проглас Јустових странке.

Доласком грофа Драгутина Куен-Хедерварија у Угарској на владу покренута је и идеја о основању нове угарске странке, на коју би се нова влада ослањала. То је народна странка рада. Она је састављена из елемената старе либералне странке и присталица Куенових и Тисиних. Циљ је ове странке да постигне споразум између народа и круне на основи закона од 1867. г., а радиће и на томе, да окупи и немађарске народности.

*

Гроф Ерентал, аустриски министар спољних послова, био је овдје дана у Берлину и том приликом конференсио са њемачким државним канцелером Бетман Холвегом. О томе „Norddeutsche Allgemeine Zeitung“ пише: „Као мио гост боравио је гроф Ерентал неколико дана у Берлину, да врати посјету њемачком државном канцелару. Као и прошле године у Бечу, тако су и ове године оба државника расправљали о међународном политичком положају и установили су при том, да у Берлину и Бечу влада потпуно једнако схвата ње. Ушљед најновијих догађаја на истоку Европе дошло је до разних проблема, по којима ће доста времена да се који од њих оствари. Њемачка и Аустро-Угарска стоје на становишту да се на Балкану задржи данашње стање. Обије државе прате с великим симпатијама културни развој турског царства и желе му сретан напредак. Оба државника расправљали су још и о општем положају у Европи и дошли су до закључка да нема никакве опасности по мир. Главни темељ општег мира је чврсти савез обију царевина и њихов савезнички однос према краљевини Италији.

Држи се, да ће Бетман Холвег поћи ускоро у Италију, да учини посјету талијанском министру спољних послова. Његов долазак у Рим доводи се у везу са састанком са Еренталом.

*

Борба између Чеха и Нијемаца у Аустрији продужава се са већом жучношћу и огорчењем. Три њемачке странке: народни савез, слободоумна странка и радикална сложиле су се и удружиле, те ће се слити у једну странку, која ће се звати народносни њемачки савез. Томе савезу задатак је да удруженом снагом наваљују на народности и да утичу на владу да се одзива њиховим захтјевима. Како је овај савез наперен противу Словена на првом мјесту, то се као сигурно држи, да ће се и Словени здружити и равном мјером одмјеравати Нијемцима. Међу чешким странкама већ је покренута идеја о удруживању свију чешких странака и на њих се угледљу остали Словени, успјех је осигуран.

Аустро-угарска ескадра у Црној Гори

Као што смо већ јавили, аустро-угарска ескадра приспјела је у Бар у уторак ујутро, те је нарочито изасланство, састављено од адмирала, генералштаба, команданта бродова и других часника, доптовало на Цетиње, да лично поздрави Њ. Кр. В. Књаза Господара и да Му честита јубилеј. Том приликом смо саопштили, да је изасланство аустро-угарске ескадре било у сриједу у једанаест сати у свечаној аудијенцији код Господара.

Адмирала је увео у салу вр. д. дворског маршала г. Славо Рамадановић. Крај Њ. Кр. В. Књаза Господара био је Њ. Кр. В. Књаз Престолонашљедник и Њих. Вис. Књаз Мирко и Књаз Петар. Још су били министар председник г. Д-р Лазар Томановић, министар војни г. бригадир Митар Мартиновић и генералитет.

Адмирал и његова пратња били су у свечаном одијелу и дочекани су и испраћени на свечан начин. Музика је при проласку интонирала аустриску химну.

Тога истог дана, у сриједу, по подне био је у част гостију у њемачком посланству чај, на коме су били сви официри аустро-угарски, министри, дипломатски кор, државни великодостојници и официрски кор.

У вече је био у дворцу свечан ручак, на коме је био адмирал са штабом, министри и великодостојници. У челу стола је био Њ. Кр. В. Књаз Господар, с десне стране адмирал, а с лијеве аустро-угарски посланик г. Гисл. Преко пута Господара био је Њ. Кр. В. Књаз Престолонашљедник, с десне стране министар-председник г. Томановић, а с лијеве г. Војвода Илија Пламенац.

За вријеме ручка подигао је Њ. Кр. В. Књаз Господар ову здравицу:

Господине Адмирале,

Допустите да Вам кажем колико се сматрам срећним, што Вас видим овдје окружена Вашим сјајним штабом. Заповједивши Вам да доведете Вашу импозантну ескадру у црногорске воде, Његово Величанство Цар и Краљ изволио Ми је тијем дати нови доказ благовољења, којим Ме је увијек одликовао. Његово Величанство извољело је приликом Моје јубиларне године сјетити се педесетогодишњих односа пријатељства и добра сусједства, који нијесу престали постојати између Његове узвишене особе и Мене. Није нужно, адмирале, да Вам јетим јути цијену, коју сам увијек давао и коју нећу престати давати тијем односима. Томе ћу бити толико више склон, што се Мој народ, захваљујући свом блиском сусједству, умио користити културом и мулдрим установама, које стављају аустро-угарску монархију на висок степен моралног и материјалног развића, својственог најцивилизованијим народима.

Дубоко дирнут пријатном пажњом Вашег узвишеног и веома поштованог владоца, ја подижем Моју чашу за његово драгоцјено здравље, за напредак лијепе аустро-угарске морнарице, за Ваше здравље, адмирале, и за здравље госпде официра, који Вас окружују.

Здравица је пропраћена бурним клицањем, а музика је интонирала аустриску химну.

На то је адмирал г. Хаус подигао ову здравицу:

Ваше Краљевско Височанство,

Одредивши ме, да доведем царску и краљевску ескадру у црногорске воде, Његово Величанство цар и краљ, мој узвишени владар одиста је желио да даде Вашем Краљевском Височанству један нови доказ Његовог искреног пријатељства и живе симпатије. Ја сам срећан тим више што могу дубоким поштовањем поздравити Ваше Краљевско Височанство у пријестоници Ваше јуначке земље; нека наша посјета буде претеча сјајним данима када ће вјерни народ црногорски с радошћу и захвалношћу прославити педесетогодишњицу ступања на пријесто свог општељубљеног Владара.

Ваше Краљевско Височанство благоизвољело је нагласити честе одношаје доброг сусједства, који постоје између аустро-угарске монархије и Књажевине Црне Горе и захваљујући тим односима сасвијем је природно да се код нас с искреним интересом прати развитак народа црногорскога. Са жељом, да Ваше Краљевско Височанство узмогне још у низу дугих

година радовати се том сретном развитуку, коме је оно посветило рад цијелог свог вијека, и с дубоким поштовањем захваљујући на љубазним ријечима, које ми је благоизвољело упутити, ја подижем чашу у драгоцјено здравље Вашег Краљевског Височанства, у здравље Њеног Краљевског Височанства Књагиње, као и у здравље Књажевском Дома и за напредак народа црногорскога.

И ова је здравица пропраћена бурним клицањем, а музика је интонирала црногорску химну.

По свршеном ручку из трпезарије пошло се у салу, гдје су дошли и остали аустриски официри.

Том приликом признати свјетски пианиста г. Адолф Боршке концертовао је, а тако исто су свирали на клавиру и Њ. В. Књаз Мирко, адмирал г. Хаус и један поручник аустриски.

Гости су се у Двору задржали до поноћи у најбољем расположењу, послје чега су пошли на преноћиште.

Сјутра дан, у четвртак, гости су разгледали варош и све знаменитости, а по подне су пошли у Војни Стан да га разгледају.

Официри су у Војни Стан дошли пјешке, а по том је дошао у генералској униформи посланик г. Гисл, када је поздрављен са војничким почитама.

Када је дошао адмирал, поздрављен је са војним почитима, музика је интонирала аустриску химну, а почасна чета је била предперси. Адмирал је прегледао почасну чету, примио рапорт, руковао се са министром војним г. бригадиром Митром Мартиновићем и нашим официрима, послје чега је уведен унутра, гдје је приређена богата закуска.

Том приликом министар војни дигао је на српском језику здравицу аустро-угарском цару, која је пропраћена бурним клицањем и интонирањем аустриске химне. Адмирал је такође српским језиком поздравио Њ. Кр. В. Књазу Господару, послје чега је — опет на српском језику — држао врло лијепу и срдачну здравицу један од аустриских поручника, г. Конић.

Послије тога су гости разгледали унутрашњост војног стана: учионице, собе за спавање, радионице и оружје и т. д. најпохвалније се изражујући о уређењу.

Адмирал је испраћен на онико исто свечан начин као што је и дочекан.

У вече је био у част гостију у аустро-угарском посланству свечан ручак. На ручку је био Њ. Кр. В. Књаз Господар и Њ. Кр. В. Књаз Престолонашљедник, министар председник г. Томановић министар војни Митар Мартиновић, председник Држ. Савјета Ђукановић и Војвода Илија Пламенац. По ручку је био соаре, коме су били присутни и многи наши велики официри, дипломатски кор и т. д.

За вријеме боравка адмирала на Цетињу између Њ. Кр. В. Књаза Господара и аустриског цара измијењени су ови телеграми:

Њ. Кр. В. Цару и Краљу аустро-угарском:

Дајући адмиралу Хаусу мисију да доведе своју ескадру у воде црногорске приликом Моје јубиларне године, Ваше Величанство је извољело пружити Ми нови доказ својих добрих жеља и симпатија. Ја себи честитам што примам данас одлична представника дивне марине аустроугарске. Тај нови доказ Вашег драгоцјеног пријатељства дубоко Ме дира, сире, те молим Ваше Величанство да овом приликом изволите примити израз Моје живе захвалности као и Моја чувства поштовања и неизмјењиве оданости.

Њ. В. Књазу црногорском:

Необично сам дирнут љубезнијем ријечима, које ми Ваше Краљевско Височанство упућује приликом примања мисије повјерене Моме адмиралу Хаусу, те хитам да захвалим из свега срца Вашем Краљевском Височанству и да Вас увјерим да ми је јако пријатно што сам могао употребити Вашу јубиларну годину, да бих Вам дао нови доказ симпатије и искреног пријатељства, које ме одушевљава спрам Вашег Краљевског Височанства.

У четвртак ујутро гости су испраћени са Цетиња са оним истим почитима, са којима су и дочекани. У име гарнизона цетињског испатила их је нарочита депутација официра, пожелев им срећан пут, а г. бригадир Митар Мартиновић, министар војни испратио их до Бара. Гости су до Ријеке отпутовали аутомобилом, засебним бродом до Вир-Пазара а у Бар нарочитим возом.

За све вријеме боравка на Цетињу адмиралу је стављена на расположење дворска кућа, аутомобил и праћен ком. Милутином Томановићем, орл. официром Њ. Кр. В. Господара свуда је предусредан са војничким почитима, које му припадају.

Њ. Кр. В. Књаз Престолонашљедник кренуо је јуче за Бар, гдје ће у име Њ. Кр. В. Књаза Господара вратити посјету аустро-угарској ескадри.

Дневник

Отпутовали. Њ. В. Књаз Мирко отпутовао је у четвртак на Крушевац, а Њ. В. Књаз Петар на Ријеку, одакле се синоће повратио.

Одликковани официри. Њ. Кр. В. Књаз Господар благоизволио је одликовати Даниловим орденом првог реда контра-адмирала г. Хауса, шефа генералштаба и команданте бродова Даниловим орденом другог реда, а остале официре орденима, који одговарају њиховим чиновима.

Одликкован умјетник. Г. Адолф Боршке, свијетски пианиста, одликован је Даниловим орденом четвртог степена.

Одлазак аустриске ескадре. Аустро-угарска ескадра отпловала је из Бара јуче по подне. Његово Краљ. Височанство Књаз Нашљедник вратио је ескадри посјету на адмиралском броду. Пред дворца Тополицу допловио је један пароброд, који је прихватио Књаза Нашљедника и одвезао га до ескадре. Чим се приближио Нашљедник са паробродом, са ескадре би отворена у име поздрава палба са свију бродова. Музика је свирала црногорску химну. Адмирал је чекао високог госта да дну степеница адмиралског брода и отпрати га на брод. Послије посјете Књаз Нашљедник вратио се на контра торпедњачу „Чикош“, а сва ескадра отпловила је далеко на пучину и отуда је у најљепшем реду дефиловала пред Књазом Нашљедником. За тијем је ескадра отпловила, а Књаз Нашљедник вратио се на торпедњачу „Чикош“, која пловни брзином од 28 миља на сат, пред дворца Тополицу, гдје се са командантом торпедњача најљубазније опростио, пожеливши му срећан пут.

„Фремденблат“ о јубилеју. Бечки Кор-Биро доноси: „Фремденблат“, коментаришући посјету аустро-угарске ескадре у Бару, пише да је посјета такође нарочити знак признања за особу Књажеву, који је због неуморног рада за своју земљу стекао не само дужну љубав свога народа, него и дубоко поштовање осталог страног свијета. Лист се позива на то, како се Аустро-Угарска прошле године одрекла својих права односно поморске силе у црногорским водама, доприносећи тиме и са своје стране независности Црне Горе. Та одлука документирана такође принцип, који је увијек служио као политичка база монархије на Балкану, да се слободно могу развијати све слободне балканске државе са увјерењем да се с тога гледишта може једино одржати мир на Балкану.

Одликковани. Г. бригадир Митар Мартиновић, министар војни, одликован је француским орденом великим крстом официрским почасне легије, г. командир Милутин Томановић, ордонанс Њ. Кр. В. Књаза Господара, витешким крстом почасне легије, г. проф. Мило Ковачевић официрским орденом јавне наставе, г. Милан Ј. Павловић, секретар министарства иностраних дјела, официрским степеном академије и г. Лука Станковић, предсједник вир-пазарске општине бечанским орденом.

Телеграм из Билећа. Из Билећа смо прекјуче примили овај телеграм:

Синоћ је стигло у Билећу 4 регimente аустриске војске. У Требињу се војска непрестано искрцава.

Постављени. Наши млади пријатељи г. г. Стево Калуђеровић и Милош М. Вучинић, постављени су

први за секретара друге класе Министарства Иностранних Дјела, а други за секретара прве класе Обласне Управе у Подгорици. Радujemo се њиховом постављању, јер смо увјерени, да ће се патриотски одазивати својој позиви. Нек им је срећно!

Велики бал. У идућу суботу пјевачко друштво „Његош“ приређује у Зетском Дому велики бал са котиљоном. За овај бал вршене су поруџбине у Прагу и учињене су такве припреме, да се с правом може рећи да ће испати сјајно. На њему ће имати приступа само нарочито позвани. Како је прошла забава овога друштва испала на свако задовољство, то је несумњиво да ће одзив овога пута бити још бољи.

Убиство у Пећи. Из Пећи нам јављају: Тахир Нура, из Ругове са дружином убио је у непосредној близини Пећи, Благоја Петровића. Убице нијесу похапшене.

Вјенчање. Г. Видо Н. Мартиновић, књижевник, вјенчаће се 2. маја на Цетињу са г-ђицом Анком Л. Обрадовићем из Херцег-Новог. Честитамо.

Прилози. На забави, коју је приређивало пјевачко друштво „Његош“, дали су добровољне прилоге: г. г. Тодор Петковић, српски посланик, перп. 20, Пилгрим Балтаци, њемачки посланик, г-ђица Софија П. Мертваго, бриг. М. Мартиновић, талијански посланик и Марко Ђурчић по 10 перп.; Мило Дожић, Перо Вучковић, Ђуро Андрић, Стеван Калуђеровић, Урош Марић и Душан Греговић по 5 перп.; Јурковић, пор. Милутин Вукотић и Милисав Дедовић по 3 перп.; Петар С. Филиповић, Мил. Рајнвајн, Благо Маркуш и Вукотић по 2 перп.; Укупно перп. 117.

НАЦИОНАЛНА БИВЕРИОТЕКА

Зарзне клице. — Ако болестик болује од кавне зарзне болести онда постоји и у ваздуху зарзне клице. Те клице су обично везане за тропичне прашице или за врло ситне кавнице плућнице, баца, суше и т. д. и с њима дуго лебде по ваздуху. Они се тешко и чисти проветрањем опростити, а већ чисти, пајање, дување и истресање не помаже против њих ништа. Најбоље је такву болестичку собу читав дан никако и не употребљавати, да се клице из ваздуха могу сасећи и на патос пасти, па их онда с ватрос влажном крпом покушати. Још је боље, ако кризу за брицање олакшамо, мјесто водом, какавм раствором, који зарзне клице убија — т. ј. који дезинфикује (п. пр. карболком, лисолом и т. д.)

Чворуге од пада или удара. — Често се десити нарочито код мање дјеце — да падну или да се чиме по глави ударе, па да им на том мјесту — махом на челу — скочи кад нека над мања чворуга или кирга. По гледишта је та кирга само црвена, а гледиш на поглед, па и боли. Наш епитет у таквим приликама притискује на њу хладан пож или притисак земље (алопачу), па и то помаже. Још је боље, ако на такву крвгу што прије добро причврстимо понављајуће, згодан обав шљупак или други какав подесан тврди предмет, завијен у крпе или нату. Притисак тог тврдог предмета не да чворугу да се развија или крви да се излије, а то је главно. Убрзо затим почне оток онадоти, а болови обично. Ако је оток већи или излив крви обилнији, добро чине облози из хладне воде и са леда, или облози са оловним сирћетом (куршум-сирћетом) из апотеке.

Из бијела свијета

Уништена породица. Три овац Мор Левај у Бидимешти извршио је у четвртак на поћ петоструко убиство: убио је три своја дјетета и жену, а сам се бацно са трећег спрата и остао мртав. Узрок убиству наводи се, да је сиромаштина. Левај је најприје уснавао три своја дјетета неким ништем, те им за тим чекићем разирскао главе и убио. Тако је урадио и са женом својом коју су затекли још у животу, те пренесе на болницу, лежи сад на умору. Брат Левајев, такође трговац, изјавио је, да су Леваја гонили повјериоци му, па пошто није могао да им плати, он је за себе и за своју породицу изабрао смрт.

Тестамент на карти дописници. Из Париза јављају, да је суд имао да расправи једну врло занимљиву ствар. Неки Нијемац по имену Бем, који се бавио у Манхајму, умро је од срчане капље а прије тога кад му је већ било зло, написао је чланицу париске опере Руселе једну поштанску карту са овим садржајем: „Лијепо ти благодарим, што си ми твојим лијепим пјевањем разгонио тугу и јад, те сам заборавио своју невољу. Зато што си ми то уживање прибавио, поклањам ти цијело моје имање, које износи четврт милиона франака, које лежи у једном новчаном заводу“. Но суд је овај тестамент уништио, јер на њему нема датума.

КЊИЖЕВНИ ОГЛАС

Изишла је из штампе књига:

ЈЕДАН ЛИСТ ИЗ ПСИХОЛОГИЈЕ РАТА

васпитни услови побједе с психолошког гледишта.

НАПИСАО

Стеван Ј. Радосављевић Бдин

ПРОФЕСОР.

Ова књига излази као издање Књ. Цр. Министарства Војног.

Господа официри, који би ову књигу жељели имати, нека се обрате Министарству Војном, а цивилна лица писцу, или, ако им је zgodније, такођер Министарству Војном.

Цијена је пернер и по.

Објава

Најфиније маслиново уље, из наше фабрике у Бару — прву врсту, која је на балканској изложби 1907. г. одликована — умјереном цијеном на мање количине продаје Павле (Палџока) Бушат на Велимир Николин Вучинић

	Новчанијем заводима, фабричним предузећима и т. сл. нуди се вриједан и способан	
	ЊИГОВОЋА	
	који може кореспондирати и књиге водити српски и њемачки. Има повољна свједочанства из српских и хрватских новчаних завода из Босне.	
	Понуде послати администрацији овога листа.	

Индустријско Акционарско Удружење

— У Никшићу —

извјештава своје акционаре, да је земљиште за пивару и остала предузећа, која су у програму, купљено. Земљиште је на најљепшем мјесту у Никшићу — поред Бистрице — и захвата простор од 30.000 квадратних метара. Материјал за грађење пиваре погођен је и довлачи се на земљиште, тако да ће се са зидањем отпочети чим вријеме допусти.

Пивара ће бити готова, према мишљењу г. инжињера, који ради пројект, до краја мјесеца октобра ов. год.

Слика главног изгледа пиваре, по пројекту који ће за који дан бити готов, оштампаће се у овом листу.

Моле се г. г. акционари, да по могућности своје акције и унапријед плаћају, како би се имало што више средстава на расположењу. Оригиначне акције стижу за који дан.

Никшић, 16. фебруара 1910.

1—2

Управа.